

FERVENZA DA CHAMOSA

Unha «freixa» é unha das numerosas formas de denominar unha fervenza en Galicia. Y aquí en A Chamosa temos un pequeno río precipitándose por un estreito val e formando varias fervenzas de diferentes tamaños.

A fevenza de A Freixa da Chamosa encóntrase moi cerca de Forcarei e chegaremos andando dende a localidade de A Chamosa. Dende alí teremos sinalizado o camiño que nos levará ata o Rego de Sorribas e a confluencia con outro arroio que baixa dende A Mámoa e que é o que forma as fervenzas e daba vida aos muiños que a continuación veremos.

Nada máis empezamos a descender o camiño nos encontraremos con diversas casas abandonadas que gardan nos seus muros detalles moi interesantes. Pasamos un antigo lavadoiro cuberto con un pórtico recente e nos adentraremos polo camiño que cada vez fúndese máis no chan chegando a estar uns catro metros por debaixo do nivel. É como si fóra un pequeno desfiladeiro artificial de paredes verticais con numerosas enormes raíces das árbores que sobresaen. Dende logo que é un camiño máis que curioso, parece saído dun conto.

Despois de descender uns 800 metros chegaremos ata o río e unha ponte de madeira nos permitirá cruzar o río. Ao seu lado, augas abaixo, veremos os restos dunha antiga e estreita pontella artesanal medio derrubada que a actuación de recuperación do lugar do ano 2018 debeu esquecer.

Río arriba temos dous muiños recuperados de cubo inclinado. Xunto a eles veremos xa unha bonita fervenza. Recordemos que os muiños aproveitaban os saltos de auga para no ter que construír longos canles e así ter que captar a auga a grandes distancias.

Pero non debemos quedarnos neste lugar, xa que a fervenza máis grande está un pouquiño máis arriba. Seguimos o estreito sendeiro tan só uns metros e pronto veremos unha parede vertical rochosa que forma un salto

de auga duns catro metros de altura. Xunto a él, na beira de enfronte, veremos outro muiño máis que de momento no foi recuperado.

Ainda que nos demos a volta ao chegar a este punto, nos comentan que si cruzamos o río e ascendemos por este derradeiro muiño podremos ver ata tres fervenzas máis.

No ano 2018 as Comunidades de Montes Veciñais en Man Común de Chamosa recibiron unha subvención procedente do Leader de cerca de 48.232,68 euros para rehabilitar os dous muiños, o entorno e o acceso a este enclave privilexiado que forma A Freixa da Chamosa. Ainda que en principio parece que o proxecto incluía o arranxo da antiga ponte non parece que isto sucedeu e debeúse optar pola construción da pasarela de madeira que cruza o río. En total a actuación de acondicionamento tuvo un coste total de 53.591,86 €.

FERVENZA DE QUINTILLAN

Cerca de Quintillán, no municipio pontevedrés de Forcarei, outra fervenza de ensoño escóitase dende a estrada e é como si de maxia dun bosque encantado se tratase, o son da auga levarate ata ela facendo que a tua mente échase de fantasía, de trasgos, fadas e molineros que afanosamente daban boa conta do grao.

Xunto a fervenza vemos un muiño e fronte a eles, a ponte que ata que se fixo a estrada nova, daba servizo para cruzar o río estando en funcionamento ata a primeira década deste século. Increíble ver cómo a Natureza ábrese paso cubrindo co seu manto todo canto levanta o home e vai quedando en desuso.

Este muiño chamado do Rego de Segón, traballaba coa forza da pequena cascada. É unha construción cuberta por uralita o que nos leva a pensar que se utilizou ata ben entrada a segunda metade do século pasado. Ademais do cemento que tamén encontramos nel.

Sen dúbida, velo xunto a fervenza duns tres metros de altura (cinco en outras páxinas consultadas), confire ao entorno o selo dunha imaxen de postal, un remanso de tranquilidade no que o tempo parece deterse.

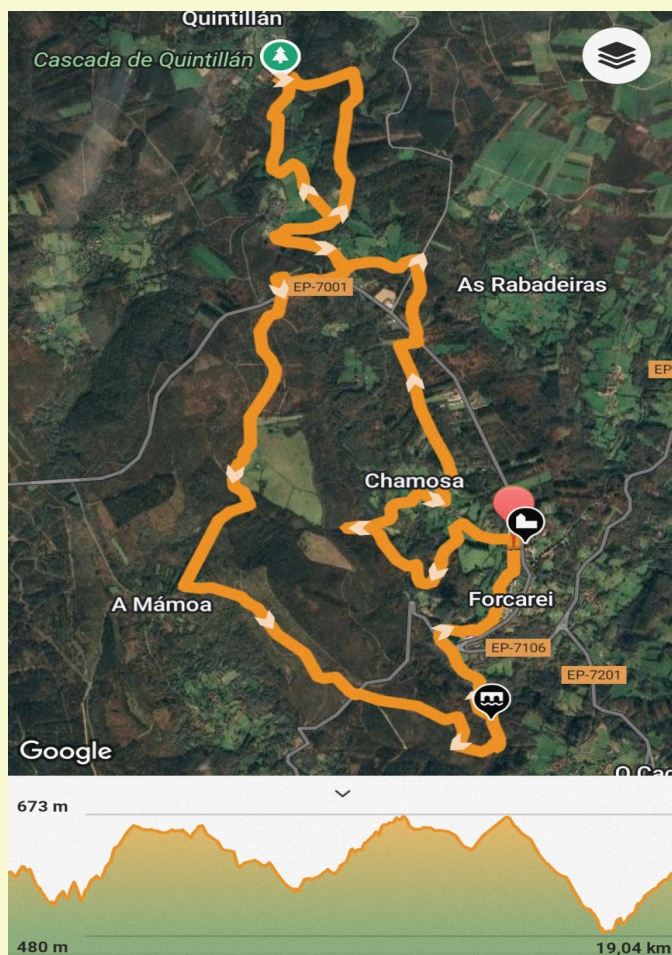
Si chegaches, ata eiquí verás imáxenes cheas de movemento e vida.

PONTE DE GOMAIL

O Lérez é atravesado en Forcarei por multitude de pontes e pontellas das máis diversas épocas. Dende as milenarias poldras ata os novos viaductos das recentes infraestruturas contemporáneas.

Forcarei localízase a metade de camiño entre O Ribeiro e Santiago. Por este concello discorría o camiño dos «arrieiros» tamén denominado de «Os Breeiros» e por él circulaban os arrieros que transportaban as súas preciadas mercadorias ata a nombrada ciudad santa. Ademais deste, parece ser que unha bifurcación dirixíase a A Estrada dando nome a antiga vía romana denominada Via Strata. É posible que este ramal dera orixen a ponte medieval que tratamos.

Ponte Gomail é unha das pontes de arco máis antigos desta zona pois a súa antigüidade remóntase ao século XV. Trátase dunha ponte construída en mampostería en forma de «chapacuña» de tres arcos, e máis grande lixeramente apuntado. Este ten unha luz aproximada de oito metros, mentras que os dous restantes actúan como aliviadoiros. Ademais veremos outro arco pólo que discorre unha canle de auga que recolle as augas dunha presa situada uns metros máis arriba. Supoñemos que este foi construído posteriormente, quizáis nalgũa pequena reforma da ponte no século XVIII ou XIX.

DATOS BÁSICOS

COMEZO: Forcarei

REMATE: Forcarei

DISTANCIA LINEAL: 19 km aprox.

DURACIÓN APROXIMADA: 5 horas

DIFICULTADE: Media

ALTITUDE MÁXIMA: 674 m

ALTITUDE MÍNIMA: 481 m

DESNIVEL POSITIVO: 439 m

DESNIVEL NEGATIVO: 448 m

**PRÓXIMA RUTA:
A MAZOCA-
FONTARDIÓN
13-12-2025**

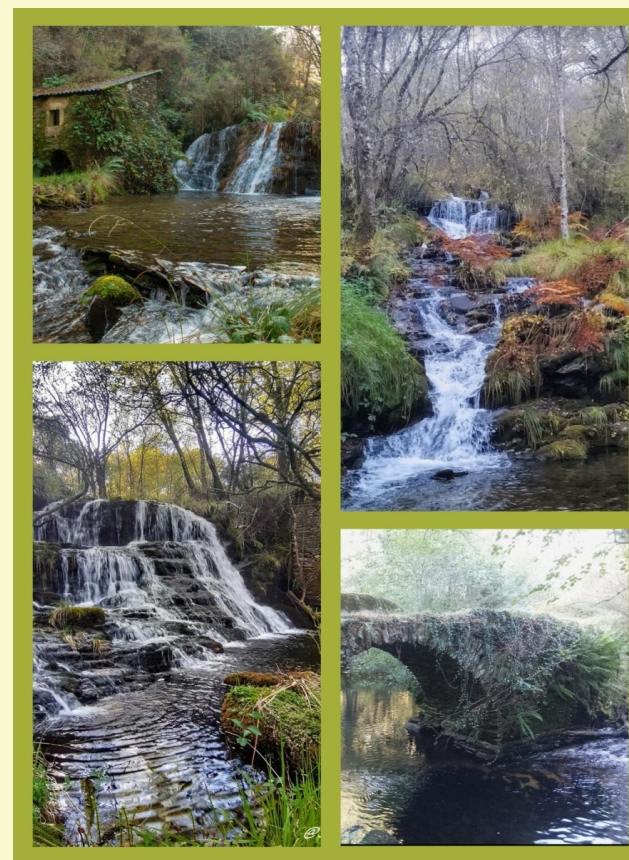
618 617 799

carroucho@carroucho.org

www.carroucho.org

**FREIXA DA CHAMOSA
22-11-2025**